

Handläggare
Fredrik Cavalli Björkman

Anskaffningsbeslut avseende upphandling av tjänsten SMS-biljett

Bakgrund

Tekniktjänst

SL har idag ett avtal med företaget Unwire Sweden AB avseende tjänsten att ta emot och utfärda SMS-biljetter. Avtalet löper ut den 31 oktober 2012 och behöver därför upphandlas.

Betaltjänst

Resenärerna betalar idag sina SMS-biljetter via mobiltelefonfakturan eller mobiltelefonens kontantkort. SL har med mobiloperatörerna hittills förhandlat fram likalydande affärsvillkor för betaltjänst och distribution av SMS-biljett.

Nuvarande affärsuppgörelse upphör den 30 juni 2012. Tillsammans med berörda trafikbolag förhandlar SL med mobiloperatörerna om en förlängning av nuvarande affärsvillkor och de konsekvenser det medför för resenärerna. Det besked vi har idag är att mobiloperatörerna erbjuder oförändrad tjänst till oförändrade villkor fram till i vart fall planerad driftstart i denna upphandling, dvs. november 2012. Om resultatet av förhandlingarna medför att konsekvenserna för SL och resenärerna väsentligt skiljer sig från nuvarande lösning hanteras en temporär lösning inom den löpande verksamheten inom SL och dess förvaltning.

Förutsättningarna för att i fortsättningen genomföra en förhandling med mobiloperatörerna har ändrats. De fyra största mobiloperatörerna har gått samman och bildat ett gemensamt bolag för mobila betaltjänster, 4T Sverige AB, som innebär att resenären (efter möjligen en kortare övergångsperiod) inte längre kommer att betala via fakturan från sin mobiloperatör eller med kontantkortet som är knutet till mobiltelefonen. Mobila betaltjänster som 4T Sverige AB tänkt erbjuda kan även levereras av flera aktörer på marknaden.

Detta innebär att SL:s möjlighet att fortsätta förhandla affärsvillkoren med mobiloperatörerna inte längre är möjlig. Därmed blir betaltjänsten och distributionen av SMS-biljetterna nödvändig att upphandla.

Behovsanalys

SMS-biljetten är en av flera försäljningskanaler som SL erbjuder sina resenärer.

SL införde SMS-biljetten i januari 2007. Under år 2011 sålde SL 11,1 miljoner SMS-biljetter till ett värde motsvarande 332 mkr. SMS-biljetter står för 5,8 % av SL:s totala försäljning, och detta motsvarar 86,7 % av sålda zonbiljetter.

Försäljningen av SMS-biljetter har stadigt ökat och utgör ett viktigt komplement till SL:s övriga biljettsortiment. För spontanresor är SMS-biljetten ett bra alternativ för resenären. Biljetten har karaktären av "en räddare i nöden" för en resenär som inte har tillgång till SL-Accesskort eller förköpsremsa. Det är således nödvändigt att SL genomför en upphandling som säkerställer att SMS-biljetten i fortsättningen kan användas av resenärer som vill genomföra enstaka eller korta resor.

SL har i en utredning uppskattat att cirka 10 procent av alla SMS-biljetter är falska eller ogiltiga. Det är inte möjligt att upptäcka alla oäkta SMS-biljetter genom en manuell visering. Mot bakgrund av ovanstående har SL genomfört ett pilotförsök med automatisk visering av SMS-biljetter under perioden maj – augusti år 2011. Försöket, som genomförts vid fyra tunnelbaneentréer, har omfattat s.k. optiska läsare vilka är integrerade i automatspärren. De optiska läsarna viserar SMS-biljetterna, analyserar biljettens innehåll och kontrollerar biljettens giltighet mot en central databas. Vid giltig biljett öppnas spärren för inpassage. Tekniken möjliggör läsning och validering av SMS-biljetter, vilket även innebär bättre och snabbare flöde i spärrpassagerna.

Efter försöksperiodens slut har testet utvärderats med avseende på kundreaktioner, personalsynpunkter, intäktssäkring och teknik. Sammanfattningsvis kan följande konstateras från pilotförsöket:

- Resenärerna är övergripande mycket positiva till systemet.
- Personalen upplever i stort att det blir bättre flöde i spärrpassagen samt att systemet motverkar fusk.
- I samband med försöket har det kunnat konstateras en märkbar reduktion av SMS-fusk vid de entréer där försöket har bedrivits.
- Den tekniska lösningen som använts vid försöket har visat sig tillförlitlig.

Erfarenheterna från nämnda försök visar att upphandlingen även bör innehålla en lösning för automatisk validering.

SL gör bedömningen att automatisk visering av SMS-biljetter ska omfatta tunnelbane- och pendeltågssystemen eftersom de största resandevolymer finns där. Med hänsyn till ekonomiska och tekniska skäl är det för närvarande inte aktuellt med automatisk visering på bussar och lokalbanor.

Omfattning och tidplan

Följande tjänster kommer att ingå i upphandlingen:

- Tekniktjänst som omfattar att ta emot, utfärda och distribuera SMS-biljetter samt utrustning för automatisk validering av SMS-biljetter.
- Betaltjänst som innebär att resenärernas betalning för SMS-biljetter förmedlas till SL.

Upphandlingen är planerad att genomföras enligt nedanstående tidplan:

Anskaffningsbeslut	April 2012
Tilldelningsbeslut	Juli 2012
Driftstart	November 2012

Kostnad och finansiering (ekonomisk kalkyl)

Ersättning för SMS-biljett

Den totala driftskostnaden för SL uppgår under 2011 till 35 mkr/år, vilket motsvarar en försäljningsomkostnad på 10,1%. Kostnaderna fördelas enligt följande:

- Tekniktjänsten 3,4 mkr
- Betaltjänsten 31,6 mkr

Genom att SL nu upphandlar betaltjänsten i konkurrens kan kostnaden för denna del förväntas bli lägre. SL utökar dock tekniktjänsten med automatisk validering varför en kostnadsökning här är förväntad.

Upphandlingsvärdet för SL under avtalsperioden beräknas uppgå till ca 231 mkr, vilket motsvarar en driftskostnad på ca 46 mkr per år.

Avtalsupphandlingen genomförs dels med konsult hjälp, dels med egna personalresurser. Uppskattad extern upphandlingskostnad (dvs. exklusive införandeskedet) är ca 1,4 mkr.

Upphandlingsstrategi

SL har gjort en marknadsanalys som visar att det finns ett antal leverantörer som kan leverera de önskade tjänsterna.

Upphandlingen genomförs som en funktionsinriktad upphandling vilket innebär ett totalåtagande för ovan beskrivna tjänster. Det närmare utförandet av tjänsten och val av upphandlingsform kommer att ske i samband med framtagande av förfrågningsunderlaget.

SL och WÅAB har för avsikt att samverka i denna upphandling. Graden av samverkan liksom frågan huruvida en gemensam upphandling kan genomföras behöver utredas ytterligare. Om det senare kommer att bli aktuellt är avsikten att korresponderande beslut om anskaffning och tilldelning fattas av SL respektive WÅAB.

Avtalstiden kommer att vara 5 år med rätt till förtida uppsägning av avtalet efter 3 år.

Med hänsyn till tidplanen bör upphandlingen starta snarast.

Urval av leverantörer kommer att ske via kvalificeringssystemet TransQ.

Konsekvenser för personer med funktionsnedsättning

Automatisk visering av SMS-biljetter bedöms som underlättande för personer med vissa funktionsnedsättningar. I övrigt finns inga kända konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Inga negativa konsekvenser för miljön har kunnat konstateras.

Övriga konsekvenser

- Betalningsmetod för SMS-biljetten kommer att förändras för resenärerna eftersom betalning framöver inte kommer att kunna ske via mobiltelefonfaktura/kontantkortet.
- Medför snabbare passager vid spärrarna.
- Uppföljning av resandeflöden möjliggörs.
- Fusket med SMS-biljetter försvåras.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta att uppdra åt SL

- att genomföra upphandlingen avseende tjänsten SMS-biljett inklusive att fastställa förfragningsunderlag, fatta tilldelningsbeslut samt teckna och förvalta upphandlingskontrakt,
- att i övrigt fatta de beslut, ingå de överenskommelser och vidta de åtgärder som krävs för att slutföra upphandlingen samt
- att förklara paragrafen omedelbart justerad

Anders Lindström
Förvaltningschef

Fredrik Cavalli-Björkman
Bitr. Avdelningschef Trafikförsörjning